

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

Gazeta e de 2 ori: Miercuri și Duminică, Până, când conștientă istorică. — Prețului: pe 1 an 10 fr., pe 1/3 an 4 fr. Tinerii externe 12 fr. v. a. pe un an și 2 1/2 galbeni mon. săptămânii.

Anul XXXIII.

Se preneră la poșta c. r., și pe la DD. corespondenți. — Pentru serie 6 cr. Tăcașă timbrată a 30 cr. de facere publicare.

Nr. 24.

Brașov 6 Aprilie 25 Martiu

1870.

MONARHIA AUSTRO-UNGARICĂ.

Transilvania.

Telegramele

GAZETEI TRANSILVÂNIEI.

Sibiu 5 Aprilie 9 ore 20 min., sosia 9 ore 35 min.

Comitetul asociației trans. dezbătut ieri cu bun succes chestiunea inființării academiei române. Ajutei Ddieu!

Viena 5 Aprilie 11 ore, 10 min. înainte, sosia la 2 ore 55 min. după prânziu.

Imperatul s'osi ieri dintr'odată în Viena. Se țienă consiliu ministeriale. S'a primit demisiunea întregului ministeriu. Contele Potocki s'a înșarcat cu formarea ministeriului. Desfăcerea s'ar dizolvarea dietelor provinciale și a senatului imperial sta în ajun. Se dice, ca Andrássy a sprijinit ministeriul Hasner din respecturi, Beust înse nu. —

București 5 Aprilie 11 ore, sosia la 8 ore după prânziu.

Deputatul Gradisteanu interpelă pe ministeriu pentru articolele betjocnritorie; ordinarea și amânarea arestării lui Găndianu Popescu redactoru „Democrației” în Ploiești; cere pedepsirea celor vinovați. Ministeriul apronite aplicarea strictă a legilor, susținerea ordinii. —

Brașov 4 Aprilie 1870.

Crisea, s'eu cum o numesc cele mai multe foi venesie, catastrofa parlamentară în Cislaianța a dat o lovitură de moarte economiei germane, Polonii, slovenii și alegații țierilor sudice cu bravul deputat român din Bucovina, hr. Petrișor, în frunte au parasit senatul imperial, declarându solemn, ca nu mai pot face parte dintr'una camera, care nu voiesce să considere dreptul țierilor și alu naționaliilor. Prin esirea acestorur transmisi ai poporului senatul imperial a devenit un parlament trunchiat, în care numai germana este reprezentată și nici macar această intrăga, ca ce țierii germani de multu s'au reințors în țieră lor.

Din momentul, când prin eșodiatul pactu si-au aragat două națiuni siesi dreptul de a domni după placa preste majoritatea poporului Austrii, lupă celor aspritiți contra aspritiților a fostu una necesitate naturală. Spre onora naționaliilor negermeni din Cislaianța fia disu, ca ele s'au luptat barbașea până în momentul de față; ele au scintu se aduca lăte sacrificiale recurate de acestă luptă. Opozițiunea națională cislaiană s'a organizată intr'un mod, încatu a stors respectu Europei întregu prin purtarea sa resolută. Cechilor li se cuvine locu întâi; acestoră li urmara acum polonii, slovenii și celtăii. — Ce pōte una națiune de trei milioane, candu în deplina solidaritate se lupta pentru dreptul sen, vedemu din rezultatele cele surprindtore, ce ni le arata opozițiunea boema. —

Pōte ca nemții egomonisti se voru mai încercă a continuă cu însuși periclitarea intereselor germane una luptă s'eca contra puterii falange națio-

nali, înse cine se mai pōte îndoi despre definiția invingere a cauzei naționalității?

Dēca înse, ce este mai probabilu, corōnă va prevedē periculu cel mare, cu care una asemenea lupă escerbata ar amenințā însuși buna starea s'eu și existența imperiului, atunci ea nu va întârzi a se decide în momentul supremu în favōrea dreptului și a libertății poporului.

Amu disu de alta dată, ca succesul luptei naționale în Cislaianța nu pōte remanē fara de resunetu și în Ungari, unde cu deosebire națiunea română gemu sub totală ignōrare a supremății maghiare; repetimă acestă aserțiune acum mai multu că ori și candu. Înse ce ar folosi orice resunet, candu elu s'ar refrange numai de codri?

Națiunea română transilvană în primă linia trebuie se vegheze asupra sorții și viitorului s'eu. Vii și nedispūtavere esemple ne demostă, ca numai prin poterie și activitatea sa proprie se pōte reinălți un popor la demnitatea sa. Nu este en potință, că un popor atatu de numerosu, că celu romanu fiindu solidar și continuand-u-si luptă pe calea apucată legală și energică constituțională, se nu-si pōte elupa mai curandă s'eu mai tardin drepturile sale neînștrăinare. — Nici odată înse nu a pretinsu timpulu cu o voce mai stentorica solidaritatea și urgentia activității poporului român. Pana candu toți se lupta în giurlă noastră, noi nu ne putem lăsa căi din urma, dēca mai avemă animă pentru interesele patriei și ale națiunii nōstre. Acelă, care nu -si va vindicā dreptul la timp, mai tardu nu mai are cuvintu al pretinde. — Înca n'amu primitu rezultate de lupte constituționale de prin comisiunile de comitate și districte în obiectul protecțiunii drepturilorur avute și le așteptam cu sete, se se face corpu odată programă luptei franco și legal!

Tocma priminu și telegrama cea importantă de sus.

Potocki cu Taaffe și Berger, în programulu minorității ministeriului, declarara în 26 Dec. ca tra Maiestate:

„Cuma mijlocul unei cointelegeri cu lōta opozițiunea națională și a tragorei acesteia la activitatea comună constituțională e a se privi și tractă de cea mai urgentă cauză a regimului.”

Potocki adă necesaria reformă de alegere pentru senatul imperial, dēca deodată se voru modifica și legile fundamentale despre reprezentanța imperiului, adică, după cum pōte ce se atraga opozițiunea a lui parte la comună împarțasire, în senatu, ținendū cale legală și constituțională la opulu învoirei. La reformă alegerei dietele se iē înduina, et' modificarea constituțiunii imperiului române în competența senatului, fara a mai si întreba dietele. Acestă acțiune începu acum, fara a baga mână în cubulul federalismului si fara a preingrasia așteptările de autonomia. — Asia învoire cu naționalii e primă problema a min. Potocki, adică voiesce corōnă. Se vîna imperati' acestei înalte vointie și la noi, că se nu mai orbecam! —

Sangeorgiu de Campia în Martiu.

(Capet.)

Amu facutu în contra dloru sale multe aratari înse fara efect, pentru ca n'au fostu drepte, ame-

niandume cu trageru la respundere”. Ecce homo, qui male utitur lingua sua.”

Eu marturisesc, ca amu facutu, înse nu în contra oficiului cercuale, fara în contra și pentru esecese li absulu cu puterea oficială a dvōstre, pōte amu trecut prestu 20, vreo 4 ale mele; celalalte ale altor apasati, înse din acele numai 2 s'au finitu și si acelea spre rusinea dvōstră, 1 a trecut prin stadiulu investigației, era celalalte stagneza că ap' v'ea, candu e seclat în lacurile Campiei nōstre. Dara resoluțiunea comitulu supremu sub Nr. 1191 ec 1868 s'au nimeritu totu prin resoluțiunea aceluia comitulu supremu cu datu 17 Ian. 1869 Nr. 47 praes. ec 1869. Spre deplina documentare a aserțiunii mele, alatură aici 3 documente în origine (e adeveru: 2 din 1869 și 1, 1869, pe cari înse nu le putem publica, fiindu de prisosu. — R).

Dice mai încolo și aceea, ca d. preot Simeone Gora m'a demintu, provocu la protocolu, ce la lătu cu amintulu preot vice-comitulu de Ajaji Pēter, în fruntea martoriilor, provocu și la epistola lui T. Alcolada la acta, în care pe biștulu preot li face trōca. — Acestă plângere încă numai prin stadiulu investigației a trecut. Asia cum m'a potut deminti? Tocma contrariulu li dovedese atestatul m'a A”.

Mi se pare, ca nu me preocupu; nu -li pis-muescu s'oria, ferescă-me Dumnezeu, decatu din animă -li compunctiunea, ca li si utatu de tene. Eu nu dien altu numai atata, ca cele ce le-ai disu, respective ce ai lasatu a se publica nici dia nu le credi tōte, nici alții, cari concușu împingariile, nu le credu, ca-ci le știu peșon suntu.

Celalalte expresiuni nesocote atingărie de caracteru le ertu, ca-ci idea despre caracterulu dvōstră nu se unescu cu a mea. — Apoi dăte țeneri multe cauta se li și mai ertu.

Atata la Nr. 15 primitu. Lajos S.

Pest 30/10 Martiu 1870.

Aici alaturat -li /' tramiu programulu statoritu de comitulu de cinci în cauză teatrului naționalu. Acestu programu s'a primitu cu o mica modificare (adăngulu în pt. II cuvintele „Bud' Pest'”) — de cātra conferința intelligenții române ținentu în 28/16 l. c. Comisiunea emisă se vede, ca a lătu lucrū la o compairă mai serioșă, și venindu la convingere, ca e mai greu a inființā unu teatru, decatu a scrie unu articulu pentru inființarea lui, — nu s'a lasatu a se amagi prin emfaticile expresiuni din scrisorā invitatoriā la conferința cea d'antia, precum suntu: „acestă necesitate (a inființā adică unu teatru naționalu) este un'ă diu celă mai ardente . . . . fiecare minutu perdutu învolē dăune imense” etc. — et lasandū pre autorulu Meel inființārii unui teatru naționalu a lătu lucrulu mai practicū și a statoritu programulu n'ă pentru inființarea unui teatru, ci pentru inființarea unui fondu pentru teatru! et forte întiepleșite a facutu, pentru ca nu pōte fi corbă de a inființā unu teatru pana nu ai unu fondu, diu care se pot pūrā speșele inființării unui teatru!

Ei! va dice cineva — pōte chiar și autorulu ideii inființării unui teatru, — ca cea de sene se întielege si totu n'ă este: a inființā fondu pentru teatru, ori a inființā teatru! Se -mī ertu înse domnălor se potu fi en de alta parere! pentru ca inființarea unui fondu se pōte pune în lu-

*) Documentulu A e et' în limbă maghiară: Lălelet cu velenyű si dovedese maltratarea, încatu numai cu batin mai pōte abia ambla, e cu datu Mociu 6 Dec. 1869, subscrisu M. Vinkler Frigyes m/p., megrei orvos. — R.

*) Etia pere si numele de romanu, dēca catu decurandū nu vomu inființā unu teatru!

crare si fara de a fi siguri, ca aceia va ajunge spre realizarea ideii teatrului. — si apoi deca se vor aduna atati bani, catu se poti infintia si sustine un teatru, lu vei si infintia (sau celu pustiun lu vei pute infintia). — Era de nu se voru aduna bani de ajuns, atunci nici ca vei mai incerca a realiza ideea infintiareii teatrului, ca se nu fi silitu a incepe si a nu pute fin. Asia precepa en lucrul, asa credu, ca lu f a consideratu si comisiunea de 5, pr care en numai la atata -mi isau voie a o face atenta, ca ar fi cu scopu, ca in statatele respective se se primisca un g in infintiesu aceia; ca de cumva fondulu, ce se va infintia, nu ar fi de ajunsu pentru a pute infintia unu teatru. (correspondentiur). atunci banii adunatu se se intrebuintez spre altu scopu mai folositoru natiei romane! deca nu cumva societatea constituindu va prefera se lasa a creosca aceu fondu pana atunci — barem de vuru treos si 100 de ani — si mai multu — pana ce aceu fondu va fi de ajunsu spre a infintia si sustine teatru!

Una astfel de disepsetiune pentru aceu aflu en de lipsa, pentru ca dupa pucinea mea priepere si canosintea ce o amu despre starea noastra materiale, en nu credu, ca generatiunea defacia va ajunge, nu credu, ca si in 50 de ani — se se aduce atatia bani, catu se fia de ajunsu pentru infintiarea unui teatru; a ingrigi de infintiarea unui teatru pentru una generatiune mai de parte dora totasi e pre multu dela un'a natiei, care are legiunea de lipse mai intietitoriu pentru generatiune presentu! prin urmare nu va strica; ca societatea se-si lasa mana libera a pute dispune despre fondulu teatru. si pentru altu scopu comunu folositor!

Se mai lasu inu si acea in drepta considerare, ca seu va fi generatiunea venitoru in stare de asu sustine teatru nationalu; seu nu va fi, — deca va fi in stare a lu sustine, atunci negresitu va fi in stare a si lu si infintia; deca nu va fi, atunci in desierto amu subtratu noi cruceri nostri dela alte institutii mai folositoare, — cu danu'a natiei amu impicatu ajutorulu nostru la educarea poporulu si altei; in vanu amu alergatu se redicamu unu edificiu, care ne avendu temein solidu in scurtu va cadu era ruina!

En asta credu, ca autorulu ideii infintiareii unui teatru nationalu *) nu si-a datu de felin ostela de a face unu calculu, cam cati bani ar trebui pentru a pute infintia unu teatru; ca astfelu nu ar fi pututu face vorba de necesitate ardentu, de minutu perdutu etc. Pre langa tote aceste, se vede asu fi venitu si elu in ori; pentru ca acumu si elu numai in 30—40 de ani vrea se redico teatru! — Cine sci ce nu ne involuam en si la mai pucinu, — sau ca tu vedi, en nu amu condamnatu ide'a teatrulu nationalu, ci amu disu: se lasamu realizarea ei pre timpuri mai bune! Ce dice autorulu acumu!

Zelulu si armonia, cu care s'a apucatu inteligintia din Pest'a — cu pucina escopione, de care me tienu si eu — intr'aderu ar fi fostu demne de unu intrupindere si mai folositoru pentru natiesu nostra! Dara in desierto! Pare, ca diceu unu blastuenu pre capulu nostru, pentru ca si in alegerea intrupindereii nostre se orbocamu; ca atunci, candu abia amu pusu unu intrupindere in lucrare, numai decatu se ne apucamu de alt'a; ca se ne apucamu de multe si se nu finimu nemica, cum se cade; ca se se ade omeni intre noi, cari argoandu-si chiamarea de a fi regeneratori si conducatori ai destineloru nationalu nostre, se urdiesca planuri de acele, cari numai in fantast'a a celor se potu realiza, cari tienu, ca a voli (orce) en un'a cu a impleni etc. Si totu asa va merge pana ce in intrupinderele nostre nu vomu introduce una sistema; pana ce moturulu intrupindereiloru nostre nu va fi de ajutu si a inaintu intr'adeveru binele si fericia natiei, ci a ne face nume si renume! A ne castigu gloria de a fi anteluptori, regeneratori si nu sciu mai ce t'ori ai nationali! La parte ce priritulu de a trece singuru de patriota si nationalistu bann si mare! si — vomu merge pre cale mai buna. Mai multa canosintia si mai bunu temein in intrupinderele nostre! si vomu fotosi mai multu. Pre

*) Dicu: autorulu infintiareii unui teatru nationalu, pentru ca ide'a teatrulu nationalu e mai vechia, decatu insu autorulu ideii infintiareii teatru. mat. — cea se adestepta si s'a deestepatu de mil de ori in romanii adeverati, dori-toru de inaintarea fericietii nat, ba s'a pusu si in lucrare inca pe la anulu 1835 in seminarulu din Blasia, era ide'a infintiareii unui teatru nat, abia e nascuta de nou si adatu si adapatu pana eri alata eri numai de autorulu ei. —

catu zelu, pre atata' intieloptiune, si nu vomu a-larga dupa fantome, ci vomu fi mai reali! Altelu vomu lucra totu ca copii, cari se apuca de unu jocu si lu parasescu indatu, ca se se apuce de altu, ca numai decatu parasindu si pre acest'a se se apuce de altu tralea si asia mai incolu.

Redicamu monumente, facemu academii, infintiamu teatru, fundamu biblioteci si nu sciu mai ce, tiamu teatru, si nici un'a baremu pre rundu finitu!

Cu tote, ca in correspondint'a mea din 2 l. c. (vedi Nr. 17 alu Gazetei) amu fostu aratatu cause, ce ne impedeoa a realiza unu astfel de idea, cea e teatrulu nationalu, amintindu mai alesu de starea noastra materiale nefavorabilu, de referentia nostre locale, — fiindu imprastiati prin tote orastale pustiun straini, — mai pucinu favoriticu, — la cari s'ar fi pututu adange si starea noastra intellectualu, — procuru si de acea impregiurare forte momentosu, ca avemu alte lipse cu multu mai intielitorie de implenitu; — totusi de ore ce nu id acea correspondintia numai in generalu amu vorbitu, si de ore ce, dupa cum amu esperiatu, multu nu vomu se priepa, amu cugetatu a face unu servitiu causei, deca me voiu lasa si in detaliu, — si pentu ca se se convinga cetitorii Gazetei, ca ide'a infintiareii unui teatru nationalu pentru romanii de dincoce de Carpati astadi si in celu mai de aproape venitoru e nerealisabile, prin urmare si infintiarea unui fondu pentru teatru celu pucinu oportuna, voiu a impartasi date autentice in cifre, ca se vedemu ce si catu trebuescu pentru a infintia, a instrua si a sustine unu teatru! Ba, lasu pessele infintiaree si a instruirei afara de societate, pentru ca aceste potu fi diverse, dupa cum voimu se fia teatru, mai grandiosu si pomposu, ori mai simplu si modestu! O se isau pre celu mai de aproape teatru.

La teatru maghiaru din Pest'a, care nu se numaru intre cele de frunte seu de lucsu si pompa, se suie platle personalulu dramel etc. la 70.000 fl. platle personalulu opere la . . . 77.500 fl. . . corulul cantaretiloru la . . . 28.500 fl. . . a orchestrelu la . . . 43.000 fl. a administratiunii etc. se suie la . . . 154.000 fl.

asia dara cu totul la . . . 373.000 fl. pe anul di trei sute siepieteci si trei de mil fl. v. a.

Amu lasatu afara balletulu si scoala de teatru, cari la elata facu 36.000 fl., pentru ca nei ne vomu multumii cu drama si opera, de scoala va grigi Dunnedieu!

Se lasu acumu, ca nos nu ne trebuescu personalu asia mare, nu administratiune asia scumpu, se dicemu, ca mai totu aceasi persoana va fi purtatoria de mai multe role, va juca si lu drama si va canta si in opera etc., se stergemu diumetatu din pessele teatrulu pestanu — mai multu nu credu, ca se pote, deca nu cumva voimu se facemu teatru de marioneta! — remanu 186.500 fl. v. a. spese anuale!

Se lasu acumu, ca avendu si drama si opera se voru di reprezentatiuni de 5 ori pe septemana, prin urmare 260 intr'unu anu. Se mai lasu, ca si in facare sera voru intru celu multu 300 fl. v. a. — nu multu nu credu se intre intr'o sera ori unde se asiedie teatrulu dincoce de Carpati — ar aduce teatru pre anu cu totul 78.000 fl. v. a. *) — ar mai remanu de acoperitu 108.500 fl. spre a caroru acoperire ar trebui unu capitalu de preste 2 milioane de fiorini. Pofimtu! de unde se aduni acestu capitalu!

Va dice pote autorulu ideii infintiareii teatrulu nationalu, ca se pote, de si nu in unu anu delu, daru de siguru in 30—40 ani! Voiu se cerca ai arata, ca nici in 30—40 de ani nu se pote. Eu nu credu, ca romanii de dincoce de Carpati se voru animu mai tare pentru ide'a teatrulu nationalu, de cum s'au fostu animatu pentru „Asociatiunea transilv.“ O totu infintiescu totu capitalulu adunatu in anulu d'antalu asu Asociatiunei a facutu numai = 8000 fl. Se mai adaugemu 8 mil, cari ar fi intratu din Ungaria, cu totul 16 mil fl. Asia credu, ca nici pentu teatru nu se va pute aduna mai multu. Se pu nemu acumu acestu capitalu in casa de pasturare, in 40 de ani va face cu totul 112.360 fl. v. a. Se mai lasu, ca in totu anulu va mai incurge dela membrii societatei infintiantie si prin aranjare de baluri si alte petreceri celu pucinu catu 1000 fl. — Va face cu totul preste 40 de ani

*) Firescu din pungile romanilor! Dohne ce scoli ai putu sustine cu atati bani! peotu de Dilies ar fi se se de pre comedii! ce convicte si seminarie! —

unu capitalu de = 152.360 fl. v. a. Ce va fi a cost'a spre a pute edificu si instrui teatru! spre a creosca actori si actrice, cantareti si cantaretle!) etc. etc. — Venitu de 8000 fl. pe anu!

Va dice cineva, ca institutiu infintiantu voru calatoru dintr'unu orasiu intr'altu si voru face Gerschalt' buno! Ei! dora! Dara nu sciti, ca astfel de societati pribregitorie nici la poporatiuni mai inaintate in cultura nu potu castigu atata, catu se traidesca si se porie spesela calatori! astfelu de societati se demoraliescu si ajungu la sapa de lomu! Se nu nitamu, ca la noi romanii nici unu daturu nu se voru recruta ascultatori si privitori din alte nationalitati, prin urmare ori si unde totu nu mai romanulu va trebui se de cruceritu!

Va dice pote autorulu de atatea ori pomenitu, ca si mai multu de 300 fl. va intru pre sera la teatruu romanu. Cum asia! Au nu sciti dela, cata truda si ostensu au pusu brasovieniu, sibieniu, lugosieniu etc. pana ce au scosu la cale de a pute garantu catu 200—300 fl. pre o sera pentru societatile venite de dincoce, — nu pre anulu intr'egru, ci pre cateva seri! In desiertu d'ora.

Se reconosemu, ca suntem seraci, — nu din vira nostra numai, ci din nefavorabilu d'impuritoru trecut; — se consideramu, ca ne lipseosca acea classa de omeni, care e chiamata a sustine una institutiune cum este unu teatru! Se nu adoperamu si se conlocuam, ca se pua pedeca desnationalizariu chiaru a acelei clase de omeni, — a cetatieniloru din orasiu cu limbi mestecate — cari adu mane ar pute adanga la numerulu celoru ce sunta chiamati a sustine unu teatru! Se contribuim mai astu la creosarea si la aducerea acestei clase de conationalisti, apoi se ne ingrimgu se lo facemu teatru! deca nu -si voru pute face ei.

Ore cugetatu a autorulu de atatea ori pomenitu si la aca mica impregiurare, ca astadi si dora si in celu mai de aproape venitoru, nici ca seu va afla (dincoce de Carpati) vro femeia seu fetu de romanu, care avendu covasi educatiune — adica potendu ave prospectu de a se pute calificu de actrice — se abia voia de a se face actrice! Unde sunta scolele toate de fetiite? in cari se potu inveta si fete serace, cari apoi parte din plocare, parte miscate de lipsa se fia plecatu a imbracisca cariera unu actrice?

Altelu este firescu cu fetioru. De acest'a se voru fi aflandu destu, cari voru ave placere, si cualificarea inca -si o voru castigu cu timpu de a pute fi teatralisti buno!

In fine ore canoscu autorulu ideii infintiareii unui teatru nationalu romanu statile locale ale poporulu seu natie in Austria? nu se afla in privint'a acest'a in puselime mai nefavorabile pentru sustinerea unui teatru, decatu chiaru natiesu romana. Ca locuitoru cea mai mare parte la sale, imprastiati la orasie pustiun maghiari, germani si secui, nicare nu se afla intr'unu numaru asia de mare, catu se pote fi in stare a sustine unu teatru! Chiaru si serbiu suntu in puselime acest'a in puselime cu multa mai favorabile, pentru ca suntu mai bine adunati, de si sunta mai pucini preste totu.

Ce felu de argumente se mai aduc inainte pentru demustrarea asteluru meu? Crodu, ca pentu barbati preocupati cu cu judecatu sanoscu, pentru cei, cari nu pretindu a trece singuri numai de intiepti, patrioti si nationalisti, conducatori si anteluptori voru fi de ajunsu celu desfavorizatu aici si in correspondint'a mea din 2 l. c. — pentu astfelu de omeni amu si scrisu si me voiu bucura, deca prin aceste desluciri voiu fi conferitu la clarificarea situatiunii nostre! Era pentru cei, cari pe unu barbatu caruntu — venerabile baremu prin batraniesle sale — candu a cutediatu asi redicu gloria in conferintia din 28 Febr. si a se indei despre realisabilitate ideei de atatea ori amintite, observandu, ca inainte de tote trebuescu bani, l'au luminatu, ba l'au combatutu l'au amintitu cu cele mai sanetosu si mai ponderose argumente — cu unu risetu francoic-ironicu (deca se pote dice asia) si astfelu au inauguratu unu animatiune in procedera ulterioare in causa teatrulu nationalu! pentu acea, cari au providutu atatu de bine in p. II ad b) a programulu statoricu, ca acest'a animatiune se nu se conturbe nici in proiect'a adunare gun. din Dev'a, — pentu acestia dicu nu amu scrisu nici ca voiu scrie, pentru ca nu voiusc aruncu mazeru in parche.

Inainte de a incepu, din partea mea pentru totdeuna, discussiunea in materia acest'a, suntu datoru demnitatii mele si adeverulu cu urmatorele reflexiuni la prelegertie teneferu (betranu) din

Nr. 22 al „Federationei” prioritară a corespondenților mei din 2 l. e.:

Deca generalul (betranului) profesorul*) s'ar fi ținut strins de meseria sa de a trage prin noroi și tarbacoia, — în fof'a sa, nu asiu face ceva, pentru ca cancelia licent etc. și pentru ca precum la omulu beata și nebun și ești din dramma, asia și cu una fof'a amoralista s'eu batjocorita, a carei meseria este numai a batjocori — cu dreptu ori fara dreptu nu poti sta la vorba, pentru ca nu i se pote imputa ceea ce face din necesitate nevinibile! Inse candu „Or'a Satului” si parasese terenulu seu si scrie intr'una fof'a serioasa, atunci tacerea nu pote avu locu fara a nu veni in propus, ca ti-a luat armu din mana, — ca esti invinsu, ca esti intr'adereru una asia precum te descrie G. S. in „Federationei”! Prin urmare se-mi fa iertatu si mie a face un comentariu la prolegerele generalu (betranu) din Nr. 22 alu „Federationei”. — Va urma. P.

Programu preparativu pentru infiintarea unui fondu pentru teatru nationalu romanu.

I. Se va forma o „Societate pentru crearea unui fondu spre a infiinta un teatru nationalu romanu”.

Spre acesta scopu:

II. Se organizeaza un comitetu de cinci membri, care:

a) va elabora un proiectu de statute pentru acea societate, si lu va publica in diariile romanu, pentru a pote fi deslaturu de cebra publicu;

b) in trei luni dupa publicare va convoc'a o adunare generala in Deva, pentru a debate proiectulu de statute si a se constitui societate; la aceasta adunare se voru convoc'a toti aceia, cari voru fi contribuiti sau oferitu la fondulu teatralu nationalu romanu, precum si aceia, cari voru dori a contribui sau oferi acolo.

Si pana atunci comitetulu constituintundu.

III. Chiamarea lui va fi:

a) a emite un apelu catre publiculu romanu, in care va explicita mai pe largu intentiunea acestei intreprinderi;

b) a aduna deadreptulu seu prin colectanti binevoitoru contributiile in bani sau ofertele pentru acestu scopu;

c) a eloca sumele adunate in locu siguru pentru fructificare;

d) a publica in diariile sumele adunate, precum si numele binevoitorulu contribuitori; si preste totu

e) a regula necesarea si administrarea banilor si ofertelor.

IV. Dupa infiintarea si constituirea societatii, comitetulu va depune la manele acesteia un raportu cu toate actele si conturile relative la activitatea sa.

Pest'a 21 Martiu 1870.

Comisiunea de cinci.

Pest'a. Dlu deput. I. Hodossia a voit a face una propunere cu ocaziunea dezbaterii adunarii, din 28 Martiu, pentru infiintarea unui fondu pentru teatru, dar s'a întârziatu. A voit adica a propune, ca adunarea se recomende acesta procedura si pentru infiintarea unei academii romanu, luandu in considerare si apelulu tinerimii romane din Sibiu, Clusiu, ofertele si contributiile deosebite facute etc.

Caventarea d. dep. Em. Stanescu,

in sied. camerei din Pest'a din 12 Martiu in caus'a militiantulu (honved).

(Capetu.)

— Ca omu, me plecu inaintea faptelorlor glorioase ale unui honvedu; dar n'utrecu totu asemenea simptome si facu cu apertorii patriei si natiunii mele; asteptu pentru ei asemenea respectu si din partea altora, pentruca, de si luptele de libertate din America au fostu gigantice, totusi luptele honvedilor din Ungaria si ale eroilor nostri din Transilvania, pur langa tota „modicitea” lor, au fostu mai gigantice, din cauza, ca auveau de a indura lipse mari si numeroase.

— Vau placentu a dice: Se aruncau velu asupra trecentului! Ea niciu dicen acesta; dar dorescu totocuda, se intevindam din exmplele trecentului. Trecentulu nu a inteviatu, in fine, ca — fire-ambu noi de oricare nationalitate — toti avemu una sorte

in patria comuna; avemu se speramu in comuna aceasta patria in contra inimicilor, fa ei interzi seeste esteri, si in contra tuturor pericolelor; ca-ei, de si in nu vremu se marsurimiu apriatu, sentimiu inse in anim'a nostra si mintea sanatoasa prevede si scie, ca aceasta omnia inimicu strainu, una colosu, carele ne amenintia pe toti cu pericolu perorii. Si, deca vreme se luamu in drept'a consideratiune constelatiunile nostre de statu, nu trebuie se recurgem la arma insantiantiloru, ci trebuie se stermim in noi, cu orice pretiu, sentimentulu simpatiei si se inlaturamu politia provocatoria (a-probare).

Din cuvintele capitolu principalu ai stangul amu intulescu, ca ei nu votescu a face aciione de partita. Este foarte claru, ca, dupa cele premise, nu potu se dan dreptu afirmantiloru lor; pentruca, deca proiectulu de concludu alu stangul propune numai ajotorele honvediloru ungureni, a vedvelor si orfaniloru acelor; deca dloru au nitatu pe vedvelu si orfanii etoloru ce au apertu existenti'a nationale din tierle sori ale Ungariei; deca ei votescu se ajotore numai pe eroii invalidi din 1848—9 ai unei parti a statului; atunci propunerea lor se pote considera cu dreptu cuvintu de una costione de partita; pentruca satisfaca numai una partita si nu pe toti acei ce au facutu parte din luptele dela 1848—9 (a-probare in drept'a). Din acesta cauza nu potu se sprijinescu propunerea stangul.

Intelega inse, onor. drept'a, ca, nevoindu se primiti propunerea stangul, trebuie se aveti orecari consideratulu politice, si n'afati de bine a le desoperi inaltate camerei, ca valgul profanu se nu si pota da parera asupra lor. Dar' eu credu ca, in una camera constitutiunele sinceritate se pote observa in toate costionile, ca-ei altcum nu potu se intelegu imunitate. Sum convinsu, ca veti lucra din toate poterile pentru desorbirea proiectulu de concludu, dar' sum convinsu de alta parte si despre aceea, ca nu respectarea nationalitatiloru este motivulu ce va îndemna se procedeti estu-modu; motivulu adeveratu este, ca generalulu din Vien'a nu i place pensionarea honvediloru din 1848—9; pentruca, precum a disu si condeputatulu meu, Miletescu, creatori trebeleru „comune” nu vreu se sanctioneze revolutiune prin sprijinirea honvediloru din 1848—9. Este lucru doroscu, deca termomontulu politice, cu privire la causele nostre intregu, inca este totu in Vien'a; dar' esperint'a nu intevtia, ca elu este intru adereu in Vien'a. Eu sum deputatulu Tenopeli; acolo locuiscu romanu si unguri; — mi pare rodu, ca onor. drept'a se incoreca, prin motivatiunile sale, se agite pe poporulu maghiaru contra nationalitatiloru si vice-versa. Mie mi-ar' placu, ca se vedu consolidandu fratietate nu numai in cerculu meu electoralu, ci in tota tier'a si se nu se inversime una parte contra celelalte.

Bine a disu dlu Aristide Matyus, ca lupt'a onor. dreptu nu este lupta de gainute, ci lupt'a de preste. Prudentia si sinceritate, ori care din dou, aduce cu sine, ca drept'a se alba una argumentu ocreare pentru motivarea reiectarii proiectulu de concludu: binevoitu a esti cu elu la lumina; dar' trebuie se respingiu toate insuatiunile facute cu privire la nationalitati. Na votu se primescu motivulu, ca drept'a, numai din respectu catre romanu, serbi etc. combatu pensionarea honvediloru din 1848—9, nu lu pota primi din causa, ca ea, drept'a, are inca omnipotenti'a de a vota aceea ce vre, si pentru acesta n'are trebuinta de argumentu nici de respectarea nationalitatiloru. Ea ar' primi si proiectulu din costione, deca n'are costione un interesu latentu, care o impede.

Candu deputatulu nationalu au prezentatu proiectulu de lege pentru nationalitati, ati avutu ocaziunea de a satisfaca pretensiunile nationalitatiloru precum ati avutu-o candu s'a facutu legea ununei Ardelului; dar' ocaziunea vi s'a data de multe ori si ati potatu multiamu celu putnu unele din pretensiunile nationalitatiloru, asia d. e. candu s'a cerutu o suma anumita pentru fundarea unui teatru romanu si alt'a pentru infiintarea scoleloru secundarie cu respectu la nationalitati. Onor. drept'a inse a tacutu atunci, ca-ei interesulu ei n'a pretensu se vorbesca. Acum inse, candu are trebuinta de sentu, provoca costione de nationalitate. Dreptu-ce, nepotendu primi proiectulu de concludu in forma, ce o are, trebuie se declaru totocuda, ca nu votu se votezcu contra lui ci, cu privire la meritulu costionelui, votu remane neutralu (a-probare in stang'a).

„Fedor.”

Dela d'ea Ungariei.

In siedint'a camerei din 24 Martiu St. Theil interoga pe min. de comunicatiune in privinta neglijentia drumurilor celoru rele din Transilvania anuntia Brasivo-Sighisior'a si amanarea constructiei podurilor dela Szaderj si preste Oltu, cu totu, ca lini'a aceea de drumu s'a pussu in bugetulu de statu. Se va constructi corand si se va da comunicatiunile acestu drumu si podurile respective! Intreb'a. Interpelatiunea se va da min. Dupa acesta min. Lónyay propune un proiectu de lege, ca se i se lungesca indemnatiunea pana la finea lui Aprilu si mai facu si doue propozitii pentru unu creditu suplementariu de 27.900 pentru calatori'a in Orienta a Mai. Sale si 110.000 pentru una ereditoriu dela primatelu Iosifa Kopacs. Dupa aceasta se primira mai multe proiecte de legi.

In siedint'a din 25 Martiu se lah la ordinea dilei proiectulu pentru indemnati si se si primi si se defigo causa' a lui Hollán si se luá in siedint'a urmatoria.

In siedint'a din 26 se leau inaintu propuneri lu Zsodényi si Tisz'a, ce se aloga una comisiune pentru cercetarea invinurilor facute secretariulu de statu Hollán din min. de comunicatiune. Zsodényi pretinde numai cercetarea faptelorlu lui Hollán, et Tisz'a a intregulu min. Min. Mikó nu vreu nici una nici alta, pentruca Hollán ca sub-ordinatu ministrulu se pote trage la cercetare pe calu disciplinariu prin min., et argumentele lui Tisz'a, le dice, ca suntu nesecate. Simonyi apara pe Tisz'a, fiindca n'are incredere in procedur'a disciplinariu a min. Se se luere pe facia si libera si nime nu va intrevi; inse pana candu nu se face acesta min. nu pote astept'a, ca opiniune publica se i fa mai favorabila. Directiunea dramaturgilor de feru, ce consta totu din straini, n'a facutu nimic, decat numai rele. Hollán se apara si se amana siedint'a.

Siedint'a din 28 se ocupa cu continuarea dezbaterii hollanice. Simonyi s'i continua imputari asupra min., cumca si candu face concuerele, ele numai cu 9—10 die inainte se faceau concuere, incatu nime nu putea se jeta la concursu. Mai numera multe facute pe sub mana si dice, ca nime. trebuie se locuiscu ca intr'o locuinita de sticla, incatu tier'a intregu se i privesca si cea mai mica fapta. Tota tier'a crede, ca abuzurile la aceasta min. suntu mari; apoi coruptiunile nu se potu dovedi in diela, ci la criminala, ca ele se facu pe sub mana si in fine dice, ca **increderea natiunii** in min. e sdruccinata. Primese propunerea lui Tisz'a.

In siedint'a din 29 Martiu, e. Andrássy, citandu nesce expresiuni dintr'unu art. din „Ellenöz”, care spala cu lesta pe min., provoca o manifestare de indignare intre deakisti. Dupa acesta se mai vorbi in caus'a lui Hollán, inse majoritatea trecu preste ea la ordinea dilei si alegundu una comisiune pentru cercetarea fondurilor si fundatiunilor, cari se administru de ministeriu, in care se afla alesu si **Petrú Michall**, apoi ala pentru cercetarea documentelorlu universitatii, se inchide siedint'a.

In siedint'a din 30 Martiu. Fr. Wächter dep. Brasivolu interpelaza pe intregu min. in caus'a drumulu de feru orientale, dovindu lini'a Brasivo-Bazeu ca cea mai corespondentoria si intr'ebra, ca unde se va lega cu calea Romaniei; si deca e adeveru, ca acesta impreunare ar' fi decisa pe la Utuz; are regululu de cugatu a midificai regimulu Romaniei, ca monarhia austro-ungurese pe langa totu respectulu dinaintea drepturilorlu unui statu vecinu se nu conceda a fi trasu la primirea unui faptu complintu, care sta in cea mai contrasta contradiccie cu interesele tierle nostre. Adica Wächter vre, ca Romanu se decida ce vre diet'a Ungariei. Inse tocmu cetim in „Inf. buc.” ca s'a propusu si in Bucuresci tocmu in 19/31 Martiu unu proiectu respectivu de lege pentru unia liniei romane cu lini'a austro-ungurese si inca in **Oltena**, adica pote ca la Turu-Rosiu, ori la pasulu Vulcanu, ori la Vercoior'a, ca drumulu Brasivolu nu bste in Oltena. Ardet Ucalogon.— Szirmay si be. Perényi interpelaza pe min. de cultu, deca voiescu se inlocuiesca inspectoriu scolariu cu alti barbati, **arti sculi limb'a** poporului? — Se primese proiectulu despre prolongarea indemnatiunilor min. Lónyay sanctionatu. Se primese o suma de 80.000 fl. pentru infiintarea curtii de comptabilitate de statu. Proiectulu lui Sirmay despre stergerea vamilor de drumu si la poduri in Transilvania se respingiu.

*) Ceai ce tienu altora prolegeri merita a se numi asia. —

Viena si Maria. S'orba Resoluti-
nei gillitane in comitetulu de adresa.
Cine si-a adusa aminte, cumca resolutiunea galitiana, acestu act importantu si afundu iastoria
pentru victoria constatare politica a Cislataniei,
si va ave una finita atata de nefasta, considerandu
chiaru interesele bine fatiesale ala partii decem-
briste domitorie. Astadi s'orba resolutiune
este decisa. Dupa doue luni de debateri nefre-
tiferu, comitetulu de adresa se intruni alalta ori,
pentru ultima ora, a da un votu decisivu in ac-
sta chestiune delicata. Nu voiu se ve enumeru or-
torii, cari s'au destina prin ultimulu "cantu de
lebeda" in acesta sedinta forte fortunata, ba tur-
balenta, nu voiu se amintescu nemicu despre or-
atiunile sofistice, cari in decursulu dezbaterii acestei
chestiuni nu-au insulatu gretia, nu scrupulositate,
cu care se au procesu in resolutiua acestui actiu;
ceea ce inse nu potemu retace este a constata ne-
consecinta enorma si imprudinta de statu, care
cu dreptu se pote imputa comitetulu. Dvoste sciti,
din cele premere, cumca in dezbateru speciale a
celora 8 punctu surprise in resolutiune, comitetulu
a primitu unele, altele numai atunci, deca Galit-
ia va da garantiele de lipsa pentru concesionele
faciende etc; acum inse, in sedinta memoria, a
venitu lucrulu pana la atata, a nu concele nemicu.
Dintre mai multe emendamente, comitetulu a pri-
mitu cu 9 voturi contra 6 urmatorulu emendamentu
ala lui Schindler: **De a trece una amplificare a autonomiei**
regatoru si tieriloru pote ave locu numai pre langa
intarirea economica a potestatii centrale si acosta
se pote ajunge numai pre calea unei reforme cor-
respondentorie a algeriei in senatulu imperiale, de
aceea, inainte de a se intepula acosta, nu se potu
admitte schimbările in constituitiunea imperiulu
proposede de cav. Dr. Grocholsky si soci, si se trece
la **ordinea dieni.**

Prininduse acosta emendamentu, precum amu
dise, atunci cav. Grocholsky mai adresa unele cu-
vinte, care merita se le citizen, pentruca suntu pon-
derose: "Mi esprimu intima mea convingere, ca
dupace dvostu a-ti acceptate odatu unele puncte
din resolutiune, cu tote aceste dupa una discutie
de doue luni refusati intriga resolutiune prin
acesta a-ti gatatu cu sistemulu
de guvernare de astadi. Me rogu se
luati acosta declaratiunea de protocolu."
(Din cauza s'rimitoriei coloneleoru vomu con-
tinua; acum se scima, ca deputatii 42 au parasitu
senatulu, din cauza, ca nu se concede amplificarea,
largirea autonomiei tieriloru).

Cronica externu.
In Franci'a ministrulu Olivier presentu in
28 Martiu proiectulu de senatu-consulta, care da
senatulu o parte de putere legislativa si i detrage
puterea constitutioria, ca senatulu se fia a doua ca-
mera, midiculiatoria intre suveranu si nativne. Ba-
getulu remane privilegiu ala corpulu legislativulu.
Nou'a constituitiune ce se va stabili se va pute
schimba numai prin plebisitu, si sufragiulu univer-
sалу va fi bazea regulimulu de a multumii si aris-
tocratarii si democrati'a.

In Florentia ministrulu de esterne Visconti
Vagozza declaru in camera, ca lasa conciliulu tota
libertatea de discutie, respectandu libertatea con-
scientiei, fiindca legile presente suntu de ajunsu
pentru a asara institutiunile nationale. N'are re-
gimulu se apere nici una concordata, ca tiene de
principiu a despartii baserica de caltra statu.

In Rom'a Strossmayer ep. aparandu din ca-
tedra pe Guizot si Leibnitz o pati ca si Dr. Hay-
nald, ca i se laa cuvintulu, facenduso un sgomotu
si in anla conciliulu din partea servitorulu, din
cari unii strigau se traiesca infalibilitate, alii:
dima cu infalibilitate! Cu esira episcopulu se do-
moli strigatulu.

Varietati.
— (Numerulu diurnaloru cu popu-
latiunea.) Numerulu diurnaloru atatu politicu

catu si scientificu si artisticu, este o proba din cole
mai invadere despre starea de cultura a unei
natiu. Din acestu punctu de vedere, etia care este
numerulu diurnaloru in principalele staturi din
Europa, dupa D. Hatin:

Populatiune, diurnale.		
Francia	37,000,000	16.40
Angli'a	28,000,000	12.60
Statuile-		
Unitu	30,000,000	4000
Prusi'a	18,000,000	700
Itali'a	27,000,000	500
Austri'a	38,000,000	365
Helveiti'a	2,500,000	300
Belgi'a	4,700,000	275
Holandia	3,500,000	225
Rusi'a	66,000,000	200
Spani'a	18,000,000	200
Suedi'a si		
Norveg.	5,200,000	150
Danececa	2,000,000	100
Turcia	37,000,000	100

Publicistulu francezu nu vorbesce despre noi.
Admitandu ca midiculiulu una numeru de 30 diu-
nale pentru Romani'a si o populatiune de 4,500,000,
ar veni una diurnala pentru 150,000 de locuitori.
Se marturisim, ca suntuine inca insapati.

Este de observatu, ca statulu republicane, au
mai multe diurnale in raportu cu populatiunea.
Catu este de insapati puterea Rusia cu toti sol-
datii soi in raportu cu mica Elvetia!

(Revista Scientifica.)
— In interesulu celor cu ar voi se caudea nu-
merulu si numira diurnaloru din Romani'a, le
publicam mai la vale, cu aratare de loculu unde
apare:

1. Adeverala, Craiova.
2. Albin'a Pindului, Bucuresti.
3. Amiculu scolei, Ploiesti.
4. Anale tipografice, Bucuresti.
5. Brulu Rosu, Galati.
6. Cancanuru septemanei, (ed. fr.) Bucuresti.
7. Colunila lui Traianu, Bucuresti.
8. Comuna, Bacau.
9. Convorbiri literare, Iasi.
10. Curierulu de Iasi, Iasi.
11. Damboviti'a, Bucuresti.
12. Daraculu, Bucuresti.
13. Democratia, Ploiesti.
14. Dregutale, Iasi.
15. Eco Dambion (franc.) Bucuresti.
16. Eco Musical (ital. si rom.) Bucuresti.
17. Gazeta germana de Bucuresti.
18. Gazeta de Focsiani.
19. Gazeta satelu, Bucuresti.
20. Gazeta medio-chirurgicala, Bucuresti.
21. Ghimpele, Bucuresti.
22. Guardistulu civilu, Galati.
23. Ha! ha! ha!!!, Iasi.
24. Informativulu bucovanez, Bucuresti.
25. Lyceulu, Buru-
rescu.
26. Mercantulu, Craiova.
27. Monitoriulu oficialu, Bucuresti.
28. Monitoriulu oficialu (edit. franc.) Bucuresti.
29. Monitoriulu 6stei, Bucuresti.
30. Opiniunea constitutiionala, Bucuresti.
31. Pressa, Bucuresti.
32. Revista scientificu, Bucuresti.
33. Romanulu, Bucuresti.
34. Scolulu, Iasi.
35. Tigra, Bucuresti.
36. Le Pays roumain, Bucuresti.
37. Telegrama si Posta, Bucuresti.
38. Trompeta Carpatilora, Bucuresti.
39. Typographu Romanu, Bucuresti.

Adica 39 foi, din care 26 in Bucuresti, 5 in Iasi, 2 in Galati, 2 in Craiova, 2 in Ploiesti, 1 in Focsiani si 1 in Bacau. (Typ. Rom.)

A este de sub tiparu: NOTIUNI DE ARBICULTURA SI GRADINARIA practica, ca totu felulu de figuri relative la altoire, imultire si dressare pomilor, de P. Alexandrescu, profesoru la seminarulu din Bucuresti.

Se afla de vandere la tote librariile din capitala, precum si la autoru, cu rabatu cine iea mai multe. — Pretulu 1 lei 35 bani. —

De D. Bolintineanu: A este de sub tiparu si se afla de vandere la d. Sococu libraru:

1. Campulu si salonulu, poesi din tineretie, 20 de cole. Volumulu 4 sfanti, pe chartia de tiparu, 8 sfanti pe chartia velina. 294 de bucati: barcarole, elegii, ode, idile, poeme.
2. Vietia reginei Egiptului Cleopatra, 1 leu n. volumulu.
3. Plangerile Romaniei; ode la patria, 80 de bani volumulu.
4. Vietia lui Traianu imperatulu, 2 sfanti volumulu.
5. Romani'a roba la austro-maghiari.
6. Neapasara de religione, de patria si de dreptate, 1 leu n. 50 bani. —

Foi'a societatii "ROMANISMULU", redactata de o comisiune de cinci membrii si im-

preuna cu presedintele societatii, foia apare odatu pe facaru lana, in formatu 8-0 mare si in marime de 40—50 cole pe anu.

Abonamente se facu in Bucuresti la cancelaria comisiunii de redactiune, strada Mogosiei Nr. 81, la redactiunea acestui diarinu, si la librari'a H. C. Waltha, strada Lipscani etc.

A este de supra tiparu si se afla de vandere la librari'e: "CATECHISMULU ECONOMIEI POLITICE" de P. S. Aurelianu, profesoru de economie rurala la scoala de agricultura silivicultura, membru ala societatii de economie politica din Paris, cu adaugere de "Scienti'a betranului Richard" dupa Benjamin Franklin. Pretulu 1 leu noua.

Acosta cartu este absolutu neaparat pentru orice cetatianu, dela tropta cea mai de dlosa a societatii, pana la cea mai inalta.

"CASA EDITORIA ITALIANA" pentru tiparirea, vanderea si restatiua opariloru periodice si cartiloru filosoficoru lui Blasiu Moretti in Turinu.

Stabilimentulu tipograficu aln editorulu Blasiu Moretti in Turinu, fiindu proviedutu cu tote necesariile, se afla in positiune de a conceutu cu promtiate, exactitate si cu pretiu forte moderatu toate lucrariile tipografice si e s'oru incredintia opariloru literarie, diurnale periodice, opusculu in limba italiana, romana, germana, franceza engleza, etc.; a-tatu pe contulu seu propriu, catu si sub conditiuni sociale ca autorii, editorii etc., afara de acestei registri si orice tipariri oficiale, Municipiulu, societatiulu si caselu de comerciu le se acorda pro-lungia timpulu pentru platire. A se adresa de dreptulu la proprietariulu Blasiu Moretti in Turinu.

Epistolele si manuscrisurile franceze. Pretulu se va solvi in moneta, ori bancnote italiene ori franceze.

Publicatiunea ministeriulu finantieloru din Romani'a.

Pentru darea in antreprisa a chartiei necesaria diversoru serviciu ale ministeriulu de finantia din Romani'a s'a publicatu licitatiunea in ziua de 4 Aprilu st. v., care are a se tiene la ministeriu, si spre sciintia inasa si a dloru fabricanti de chartia din Transilvania, cari voru voi a se insaracina cu acosta intreprindere, subsemnatulu publica despre acosta, si prin diurnalele romane din acosta localitate, cu invitatiune, ca despre enantiate, formatu si conditiuni se pote lua informatii din "Monitoriulu oficialu" alu statulu Nr. 24 din anu curentu.

Ministru finantieloru I. A. Cantacuzescu.
Directoru domeniiloru G. Gavrilu.
Nr. 8840, 1870 Martiu 9/21.

A. Schwarze et Bartha, plat'a Nr. 16,

recontine la cumparatoriloru (musteriloru) materile de primavara

de cele mai nove din laineru si din tieri straine, intr'o cantitate abuna, pe alecu, cu preturile cele mai moderate.

Pentru pregatirea si efectuaru solida, si curanda a totu felulu de vestimantu de specialitate crotioru se va purta, ca si pana acuma, cea mai mare grigiu.

CURSURILE
la bursa la 5 Aprilu 1870 sta anu:

Galhni imperateci	—	—	—	8 1/2 33/4	er. v. a.
Aggsberg	—	—	—	120	80
London	—	—	—	124	—
Impromotulu nationalu	—	—	—	70	10
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	—	—	60	30
Obligatiunile rurale ungare	—	—	—	78	50
—	—	—	—	77	25
—	—	—	—	75	50
—	—	—	—	83	50
—	—	—	—	723	—
—	—	—	—	216	50